

510⁽⁴⁾ *Indicent*
rec. 18/11/41

~~_____~~ 8/75

1/21

PP. 1-21 K34/75 *Sehlale School*
Marriage in Molepo's tribe P.O. Boyne,
via Pietersburg

Dr N. J. van Warmelo,
Tama Kxoši,
Thobela Morena,

J. C. Maloka
gp (13/-)

Ke lebuxile moputso

o lekhanang 12f

17. Peeletšō, Lenyalō

1. Monna o dumelelwa xo šexela moxatša mmane
Xomme motho o swanela xošexela mmane
axe xe-papaxe a (whole) e selexo mmamoxo-
twaxe. Mamoxolaxe o swanela xo tšewa ke
rangwane axe ngwana bo papaxe. Iflotšo xa
swanele xo šexela moxatša moratho axe, ka
xobane mosadi yo otlatla a tswala ngwana a
rewa lebitso la ramoxotwaxe (moxolwa moxatša
mosadi eo) ka baka leo mramoxolwa ngwana e re
xe abona mosadi yo ore mma (moxatša mora-
tho axe) (maga uaina) Motho xe alebane xo-
šexela motho (xokala) moratho wa

510

2

K34/75

2

mōhō o xoba moratho axe, (monaxe) lexe e
 safe lesoxana xomme moxatša moho moxatša mo-
 xolwaxe xoba moxatša papaxe. Nkate mošexela lexe
 ese mošimanyana xome ele tibane ya mošexelwa
 ono abelwa eena aka seke, abelwa yomongwe ka
 ntle le yena. Xe ele yo a seseng a hlwa a tsena
 ka ntlong ya mosadi, wa xabo yo a lebaneng le
 ngwana yo a kanoba a moswaretše mohloloxadi
 e o wa bo. Xomme xe ašetše a xadile aka tsena
 ka ntlong, aka tsena a amoxa^{yola} moxaxabo.
 Monna o swanela xo tšea ngwana wa ma-
 lomeaxe, lexe monna yona e safe ngwana mo-
 thepa waxa malome axe e^{le} yo moxolo, oita moleta.
 Kapa lesoxanalaxa rakadi a mothepa e lele^{le} xolo
 le yena oswanela xo moleta. Xe mothepa e yo
 moxolo akano bekwaba xabo bana ba mosware-
 tše, mothepa xeele sesokhu xoba ele sexole
 lesoxana le swanetše xono mošea, ele setowa,
 xoba semumu le soxana le swanetše xomotšea
 xodutši dutši jwala lexo mothepa xe lesoxana
 le ele sexole le lona le swanetše xo tšea

510

K34/75

3

mothepa yo a lokilexo wa xa malome
 axe, xobane seema sa moxolo-xolo sere se-
 kutu sa kxomo ^{se} lewa ke monye a kxomo.
 Xe lesoxa^{na} le xamalome a lona xose xwahla
 xo eba le mosadi e o aka motseang, xoba ma-
 lome axe ese emonyennyane a se ahlwa atšea
 mosadi e o uti tšwaletang motloxo axe mo-
 sedi, xomme motloxlwaxe e šetše e le monna
 eo a^{na} ratang xotšea batla nthša kxomo bamoiša
 xa malome axe base renthšitše poowane ka xorialo.
 balekanya xore yo malome otlare xotšea
 mosadi, atla a tšwalela motloxlwaxe mosadi.
 Motloxlō lexe a šetše a xodile a tšofetše,
 xomme a ena le bara le barwedi, mohla
 xa malome axe xotšwalwaxo mothepa, o
 swanela xoya xo motšea a tla a buša ka
 yena. Lexe a ka ahlwa a sese ahlwa a
 eya xotšea mosadi xa-malome axe, ka xoba
 xa malome axe xobe xose xwaniwa xo tšwa-
 lwa mosadi yo a ka yang xa ^{ra kxadi} malome axe
 xomme mohla a tšwalwang, aka tšewa a išala

510

4

K34/75

lāpeng, Xape motho o swanela xotšewa xa
 rakxadi axe lexe xosena mošimanyana aya
 xo tsoša lwapa la rakxadi axe e o o bitšwa
 mmamoya xabo. Mosadi aka tšea mosadi,
 mosadi yo xe a tšwetše banenyana feela,
 xomme banenyana ba batšerwe ba tšwele
 dikxomo, ba bile basena xa malome abona,
 mosadi yo olixona xo tšea dikxomo tša
 mothepa e moxolo a nyala mosadi ka
 tšona. Xomme ota bitšwa moxadibo wa
 banenyana ba. Xomme ke motho yo
 a bitšwang xore o tšerwe ke lwapa.
 Xomme xe a tšwetše ba mošimanyana,
 e ttaba mošimanyana ja lefu moja bo hwa.
 E motho swa beeletšwa xese ngwana le
 xa ase a tšwa lwa xore ota nywalwa.
 Motho aka nthša dikxomo a nywala mošima-
 nyana, xomme mošimanyana yo, ota tšea
 dikxomo tšeo a nywala mosadi ka tšona.
 Xomme mosadi yo xe a tšwetše ngwane-
 nyana. ngwanenyana eo ota tšewu mo

510

5

K34/75

lwapeng labo dikxomo. Kxomo tše tša
 xo nywala mošimanyana yola xe ebe ele
 mapēxa a Kxadi e Kxolo. ngwanenyana
 eo kowa ayaxo xo tšewa xona lwapeng labo
 Kxadi e Kxolo xe eba asese a hwetša
 mmamoya xabo (motho wa tšileng xa rakxadi
 axe) dingwetsi ka moka tše ditšerweng
 ka lwapeng leo xoba tše di tše rweng pele
 xa xaxe, lwapeng lefe-lefe le xe enapa
 la boxoši, motho ya otla buša dingwetsi ka
 moka tša lwapa le, xobane xo jualo kaxe
 a tšile xa rakxadi axe, otla bitšwa motho
 wa dikxomo. Xaele xo nywalwa kapa
 to nywalwa nyū^wlwa xaxona lebaka, motho
 o ngwalwa ese ngwana xoba a sese
 a tswalwa Xape o nywala e se ngwana
 xoba a sese a tswalwa, Xape a kano
 nywala a šetše ~~ete~~ u phethexie ele lesoxu-
 na xoba o nywalwa ešetše ele mothe pa
 Xere rialo rere o nywala e se ngwana
 xoba asese a tswalwa, Ba

5106

K34/75

vera xore dikxomo di atšwa tšayo nywa a
 lwapa tša lebeletšwa xore ditla tswalelwa
 mosadi etšwa ka lwapeng labo dikxomo
 xone mošimanyana xoba bašimanyana xoba
 xaba masoxana. Xape le xona dikxomo di
 ho kxona xo tšwa kaxabo tšona xosena mo
 šimanyana tša yo nyala mothepa e moxolo
 xobu e monyennyane xoba leka xona
 xo sene motho melao, ya kxale ya sesotho
 ebe eena le thušo kudu ^{xobane} ebe etšoša malua
 pa xoba meloko. Xape motho xa a ekxethele
 xotšeya xoba xotšewa xape motho xa a epeele
 tše ka noši, motho o tšeišwa ke ba tšwani,
 motho o tšeišwa ke batswadi, batswadi ba
 kxahlwa ke lwapa leo ngwana wa bona a tšewer
 ng xo bona xoba leo ngwana wa bona a tšēang
 xo lona. Xe motho eo a naxo lemothepa
 lesoxana le morāia, xomme lwapa labo
 mothepa le nyatšiswa ke batswani tu u
 lesoxana, ba ba hala xore ke baloi xoba
 mahodu xoba dibadu xoba mašilo xoba
 bašimanyana xoba moloko wa malopo

510

K34/75

oao ese malopo xoba moloko wa Sehuba
 sa sexohloxo (lephetha) lesoxana lexe
 le morata batswadi baxe basa rate aka
 se motšêre. Xodutše jwale le xo mothepe
 lexe uia rata moxana xoba lesoxana
 le lehumile byalebyang babo mothepe ba
 bala ba bo lesoxana mekwa eo, baka kxa
 Lemela ngwana wa bona xore o rata motho
 o byale byang, eka kxona ba lesane.
 Batho lexe ba satsebane ka meloko bakxona
 xo tšeano. Xomme motho xe u xoka mothepe
 o xoba a bēēletša lwapa ota sēla
 ditaba ota see tša lwapa leo a xokang. Xoba
 leo a bēēleng xo lona, a kwe taba tša
 lwapa leo, xebape phela xa botse le xe basena
 bophelo, akwe ka ba a kwanang le bona
 fao motseng o. Mohlong^{more} ba xabo mothepe
 eba kxopefe diXomo xo ba xabo lesoxana
 bare retla lefa mosadi xoba retla le tswale
 la. Taba e rerwa ke ba tswadi xae re-
 rwe ke ba tšeano. Taba ye ya tšeano.

510

8

K34/75

e rerwa ke dikxadi le baxa makxolwa
 motho. Lesoxana xeele ngwana wapele ka
 Lwapeng, xe a nyaka xo tšea mosadi, xomme
 xa malome axe xo sena mothepe e o aka
 motšeang, xa a tšea o swanetše xo lokolla
 ke malome axe, malome axe o swanetše xo
 ya mo a tšeang xona a ba lokollela yena are
 xa kena maxella mpepu le leng yo motloxolo
 a era xobao ba tang motloxolo waxe mosadi.
 xe ele mothepe yena otla lokolla ke kxadi
 ka xobane ele nama ya xaxe, abe a
 swanetše xo tšea ke yena. Hono otlare xo-
 ba a xokwe, ba bitša dikxadi, kxadi yatta ya
 re xo motho yeo o tšeang yare o sware lwa-
 pa le lešo ole kwatliso, abu are oseke wa
 tloxa watta wa nnyatša ka mo lwapeng lešo
 lexona wa rata xompheta ka msoo wa nke
 ta pele. Xomme xona fao ena eo a tšerwe
 xo o ngwana wa xaxe a kaseke a tšeela
 ngwana wa kxadi eta e kxolo pele, ka xo-
 bane yola wa moraxo otla bitšwa kxatsana.

510

9

K34/75

athena yola wa pele otlā ~~bitšwa~~ Kxadi e
 Kxolo. Xomme Kxadi mosadi yo amo leba-
 neng aka seke a tšewa ke motho le xe ekaba
 wa Kxatsana aka seke a tšewa ke motho
 xese xe aka abi wa ke bona benye (motho
 ya motšeanq a fiwa ke bona dikxadi) ke ka
 bakka leo xone le sereto seo bareng xe baba
 reta bare Kxadi ya masxadika dithaka le dithotse
 eno hwetša nama diabilwe a fihle ka xabobo-
 lla. Ke xoba ntho enqele enqwe kamo swapi-
~~ng~~ e ya hlola ke yena le mabitso bana
 ba thea ke yena a e le tšwana le dikxadi
 tše dingwa. E xokwanwe mo peletšong xore
 mositsana etlaba mohumaxadi (tima-mello)
 ka xoba motho eo a tšewang xe a tšewa
 ka dikxomo tša Kxadi e Kxolo, dire xe
 ba beletša mosetsang mme babo mosetsa-
 na ba rate xo tseba xore ~~na~~ ngwana
 o warena e yoba enge. Xona fao batla
 hlulosešwa xore e yoba mohumaxadi
 xoba e yoba mmame a bana.

510

10

K34/75

Ôno beeletšwa xodutši xo tsebya xore na
 e yoba eng lexe ele ngwana wa Kxoši
 e ngwe a e ya xo tšea ngwana wa Kxoši
 e ngwe xotta butššwa xore na ngwana yo
 warena e yoba eng. Xomme xe xo hâlôfe-
 ditšwe ka xoba e tšaba mohumagadi (mosadé
 e moxolo wa Kxoši) (tima-mello) ponthšo ya xoba
 ke nete otare mola a bekwá xwa tingwa
 mello mo matseng ka moka go xwathse-
 kxwa o moswa. Xwa bonaxala xobane xo
 tšile mohumaxadi, xotta tšewa aithoto tša
 borena lehono tša išiwa xo yena otla
 rewa leina la mmoxo Kxoši otla hlomphi-
 wa ke bonfe. Feela ba beeletšwa babeeletšwa
 dikxomo tša motho o tee, tšedi sa fetaneng
 ka bokxadi xoba xo fetana ka malwapa
 batta fetana ka mabaka, wa beleditšwe xo
 pele e tšaba moxolo. Xomma batta no
 hlattamana byalo-byalo kaxo tšewa xa
 bona lexe tšewa xo byalo xeba seseba
 beeletšwa ebjete ese ba dikxomo tša dikxosi

51A

K34/75

batlanore xe katšewa ba bušana ka xolatšana
 byaka mda ba tšewa, yea ditaba tša xaxe di
 verilwexo pele xo tšewa, lexe ekaba esale
 ngwana xomme a lēbelētšwa xore o tšewa
 ke o, yaba motšii yo ešetše ele monna,
 are ka moraxo xe a šetše a nthšitše diKxo
 -mo tšu xo keeletša, a bāna xobane o swa-
 nela xoba le mosadi e o aka motšeanq a
 tšeka, ke abone motšepa o moxolo aka mo-
 tše ya xore ebe mosadi wakaxe. Xomme motšepa
 e o a šerwexo moraxo xa nmeeletšwa
 e monyennyane, a ka seke are xe a bekwu
 aita a rewa lebitšo le lexolo o tšarwa ik
 molebaneng le lenyennyane le nāntlamang
 leo. athena le lexolo la boxoši bya lwapa
 letla emela mong a lōna ena eo eleng
 nmeeletšwa wa pele. Eyle e-mongwe
 le e-mongwe mosadi yo aka tšewang ba
 tšano bušana ka xolatšana ka xotšwa xa
 diKxomo. Boxoši kya sesotho bobušwa ka
 xo tšewa xa diKxomo, xoba xo tšwari

510
12

K34/75

xa lelomo. Xobane leloko le lebaneng xo
 tswala kxoši le xona, xe leloko lela xo swane
 -tšeng xotšewa mohumaxadi xolona, xe
 xosena motho lelokoeng leo, xoba xosese
 xwaiwa xo tšewa motho, yetla la olwa ke
 dihxomo. Hono xona fao xe motho yola a
 tšerwexo pele alla tswala mošimanyana
 e tšwa ese monge boxoši a bile ase a
 rewa lebitso lele xolo, ottano dula a tšebya
 xobane kxoši etla nobu xona. Mmееletšї le
 Mmееletšwa. Lesoxana xe babo lona baše-
 tše bantšitše dihxomo tša xole nywalela, le
 tumelelwa xoya xabo mothepa xobona mothe-
 -pa. Are lemoxeng xexo nywalwa xona le di
 nxomo tše dingwe tše bareng ke matšya ka
 tšoka (kexore nqepa a mathomo) tšona tše
 tšexo dihxomo tša xonywala di tšiwaxō ke
 baxabo lesoxana (motšei) dihxadi le baxabo.
 Xomme lonaxa lesoxana letla sebe xonaxe.
 ba eya xomo nywalela. Bakxonyane kro
 babitšwa xore keba moxōbō. Byale ka

510

K34/75

13

Xe retseba xoba mekxwa eya ka dinaxa,
 babe bare xe ba eya xotsena ~~mo~~ motseng
 kaxonyane ba, batšwela baxapa dikxomo
 le dinku le dipudé, batta hwetša basadi ba mo-
 tse ó baswere merettwa (dikxati) (dithupa) tša
 mehuta-huta tšeo baka kxonang xoba beltha
 ha šona. Xomme batlu ba beltha xore ba ba
 xakanthše le mehlope ela ya bona babaxane
 -tše xotsena mo motseng ó, etše bakxonyane
 ba lebona battaba batšamile ba nyake tša
 bona dithupa (dikxati) xexo kxonaxala basadi
 xa laka bathuka (ba baphalla lanthša) ba
 baaroxanthša le dikxomo tšeo tša bona,
 xe lita phatlana tša timelela kabaka la
 pethano yeo ya kōn, dinako kaxonyane
 bao ba batho batla iponela (xolla bona bō
 na benye) xore et-badi nyake, xomme
 batta tekku ka maalla leka mano kamo
 ka xore bona ba rake basadi ba batsene
 ka mo motseng. Xomme xeba tsene
 batla nyaka sebakamotseta) saxa

510

14

K34/75

dumedišetša (saba lothsetša.) Xomme xe
 ditaba tšabona ditsene tsa ditumedišo ba
 di leboxile, xe mapexeng a bona ba xapa
 dikxomo, xe bu boxweng bakxodišitšwe ke
 xo nywalwa xa bona baka bahlabiša
 kxomo. Xe baatišitše xo nywala ka dihu-
 swane bakano hlabišwa pudi xoka
 nku xoka dipudi. Xomme xe xošetše xo ny-
 wetswe ka mokxwa o mobyale, xoba hla-
 bile kxomo battare xe nama ela e lewa ba
 šadiša mohlōbōtō (mphapha) yona na yeo
 ya lehlakori e bitšwa xo mphapha xob mohlō-
 bōtō, e šadišetšwa yena monye boxwe
 (mokxonyane) Xomme xe bakxonyane bale
 ba/moxōbō bale dinamaba hoxile, mantha
 pama xotla tsena bathōpa. yena lesoxana
 motšei) le baxwera baxaxe. Xōna Rao xotla
 thwe kattile thopengo byale kattile xoja nama
 yela ya mohlōbōtō. battutlu ba eja le bathepa
 (bonyana) yona nama ye ya mohlōbōtō xe
 ba eja e swanela xo tšwela ke Selonike

510

K34/75

Kere~~re~~ hlalosi mola bakkesa Kxomo, yona Kxo
^{mo} ye xe ehlabelwa bakxonyane byale, etla
 hlaba ke bona bakxonyane. xeba hlaba Kxo
 -mo ye baswanela ke xore banthše engwe
 Kxomo ye e emang le xalong la ye. Kxomo
 yeo etlang xo ema le xalong la ye ehlabi
 iweng etla bitšwa xoba ké selao sa Kxomo
 tšeo ditaba ketša xe xohlabilwe, Kxomo. xe
 xose xwahlabya Kxomo ba Kxonyane bale ba
 thōpa bakka setle. Xomme xo hare Kalebaka
 le lengwe xeba ase baya thōpeng. Lesoxane
 xe lešetše le xopola xobona bosadi wa
 lona xoba lebeke ota bitša baxwera ba
 xaxe eleng ditipani tša xaxe are
 are eng reye xobona mosadi. batswadi
 batta bafa pudu xoba nku ya xoyaxo
 tseba thōpa. xe bafihla le bona batta
 xumediša, xe badumeletšwe Kamora
 ba botšar' sona sebatka sela badumedi
 sitseng ka sōna bare botša baxa mo
 -kete xoba retlite xo tseba thōpa.

510

16

K34/75

Xeditaba di amoxetšwe bukanobaba ba
 -hlabiša pudi eo xoba nku. Xona moo
 etse xe masoxana le banyana balekamo
 ntlong monye boxadi xake a atiša xoba xona
 (mothepa eo a tšewung) lesoxana xele rata xove
 mosadi o walona le mone, atle kamo ntlong a
 bole dišane je yena otla bitšwa mothepa o xe
 a tsena kamo ntlong otla tsena a khurumedi
 tše ka kobo a sa bonwe. Ke moka yena
 monye mosadi (moxna) otla nthša selo sa
 xomothurumula xove atle a kxone xobela le
 yena. Xobane xe a sese anthša selo saxo
 mmolediša a kano bolela feela mothepa a
 ka se mmolediše xoba a mofetole^{ka se} putšišo
 efe le efe. Boxoloxolo xobe xo nthšwa lese-
 ka xoba lešika laxo roka tela xofollela di
 pheta xo bant mahleng yeo xobe xosena
 ditlo tše dibyale kadiphela thšēlētē. Nwišei
 wa le moišei bakasebe bakopana ka
 tsela ya xo alelana. Lesoxana le xelerata
 xobeka batla lekhopelala mosadi xorelepeke

510

17

K34/75

Mme xe a sena dikxomo tše dikxodi-
 šang ba boxweng xore aka beka. Lesoxa
 na le lekattoxa la ya xodula xaxabo mo-
 sadi a dilela (a lata) fao ota e phetoša
 mohlanka wa bona aba šomela mošomo
 o mongwe le o mongwe, xo axa mašalka xo
 diša dikxomo, le xoba axela maxora a metše
 xona fao ba xabo lesoxana batla nthša selo
 sa xoya xo mokxophetša nku xoba pudu.
 batla roma sebaka sa fihla sare ke romile
 ke baxa sekete baile ke tše ngwana wa
 lena xore le seke la motšwalelela masofa,
 are ke xapa putšane e jwa-jwang xoba
 kwana e jwang-jwang. Xoralo a bala
 mmala wa seo ase tšitšeng, xo tloxa fao
 baka kxona xokolla mothepu a xore a
 thumašetše moxatšaxe mabone xoba a
 moalele. Xomme fao eka nopa mosadi wa
 xaxe a moalela. Lexe xde jwale ota no
 ba ase taolong ya batswadi ba xaxe
 monna yo aka seke a motšeya ♣ ♣

510 18

K34/75

Hoxa nae xe ase a lokolla ke batswadi
 xolla hoxa xwa fihla lebaka le lebotse
 la xore abeke, lexe a ena le ngwana otla
 no bekwa. Xape mathepa xe a beleditšwe
 ponthšo ya xoba o beleditšwe vetla bō-
 na ka dihlamō, menna yo aka swanela
 xomo rekkela maseka a maoto le a matso
 xo, Mothepe o xe a bona xobane o xodile
 o swanela ke xobekwa. A ka dira seswa-
 nthšo sa ngwana a tšea manōnō a hlaka
 tša mabele a lekanešša xabotse ka makxêthê
 a tata ka dinti ka hlokomelo a dira se
 swanthšo sa ngwana ba nyaka mokxo-
 -pa wa kxomo o šetšeng o šuxilwe, xo-
 mone ka nkxata tšea ba pipa ka tšona ka
 xodimo le ka fase xore dihlaka dise sa
 bonala, Xebašetše ba tatile ka moka ka xo
 bapetša dinti xo sesa bonala dihlaita
 byale katta thoma baloxa ngwana yona
 ka diphešša xabotse ka bothakxa bya bo-
 maka tšang ya šalp ele yo motho ~~ya~~ ya

510
19

K34/75

Kxahlišang xe a lebelelwa, Xona fao xatta
 ba xo roke letšwe marala a swanthšang
 maoto a mangwe ele a matsoxo. Xona
 fao maotwaneng le matsoxwaneng xo
 diwa difōtō tše dikotše tše dimoswanelang.
 Ko wa sefahloxong xotta bewa dikha thšaka
 (dithuthu xoba dikxohlo) Tše monthšang ma-
 ahlo, nko le mōlomō. Bakeng sa ditsebe
 batta no beya manguna mo diphelaneng moxo
 le baneng ditsebe, xeele moriri batta nyaka
 dinti tša boētse ba di dieya boetse byo bo-
 botse ba bottotša ka letsoku bale kokotela
 bale dia xa botse xware ke moriri wa ngwana
 mo seswanthšong. Batta napa ba modielā mottēša
 o eleng setsiba sa ngwana xana moo ba
 ttaba ba moreite le bitso la ngwana wa mo
 šimanyana. e o otlā bewa ka hlompheho
 adutši dipelo tša bana di molebeletše kya
 le ka ngwana, mme lebona xeta moruloša
 batta moswara byale ka ngwana ba mma
 balela, eo otlā noba xona xofihlela xe

510

20 20

K34/75

mothepa yo a tloxa a eya naye boxadi
 mohla a bekwa. Sesobantšho seo sebitšwaxo
 ngwana ka le bitso la sekete, ottare mohla
 mothepa yo a bang le ngwana ke xona
 ngwana ola wa dihaka atlang xohlarollwa
 ngwana yo a belexilwexo, lebitso laxo laka
 ntlong ota bitšwa ka lona lebitso lela lebe-
 ng le theilwe ngwana wa dihaka. Athena ô
 tla tloxa a thewa le bitso leeleng la xabô
 le lexoio, xaele leo laxo thelela ngwana
 wa dihaka le tla ^{bitšwa} ~~rexa~~ lelenyenyane, byale ka
 mabitso (maina) akexo a rewe ngwana kaseo
 sedirexileng mohla a belexwa, byale kabo Pule-
 ng le bo Mmapula, Tlala le Mmatlala, Phefo le
 Mmaphefo, Byala le Mmabyala, Khôra le Mmakhôra
 Letsatši le Mmatšatše, Tema le Mmatema,
 Ntwa le Amantwa, Moxôbô le Mmamoxôbô
 Molatô le Mmamolatô, Thseko le Mmathseko, le
 hōša le Mmakōša le Modupi le Mmamodupi le
 a mangwe makitso a jwalo maina ke a hla
 xifexe mohla motho a ke lexwa. Xomike x

510
21

K34/75

ele lebitso la xabo motho ke leo a lerewang
 tse ahlwa aeba xona le ona a manyennyane
 xake a bolawa ka xobane ano latwa ke
 xore motho ano bitšwa ka lona ke thaka
 tšaxaxe leba bamotelang etšwa ele ponthšo
 ya xo bonthša xore na obolexilwe xexo diwang.
 Empa ba banyennyane xoyena bakaseke bammi
 tša ka lebitso leo tele nyenyane laxo nyatšexa
 batla mmitša ka lelexolo ka leo eleng la xabo.
 Xomme le lenyenyane lela xea bitšwa ke
 thana tša xaxe ie ba baxolo, aka sexane
 ottano le dumela. Xobane seema sa moxolo-xo-
 lo (motalu) sere Sese xodišaxo pōo xase
 tsebye ketta fetša xaele ditaba di sayapele
 ke bona xore maphepha aka setelele ka embolo-
 pong e ke Xomme ketta hlomesetša ka lenga
 lo tehlattamang le.

Walena mohlanka yaikokoketšang

J.C. Maloka

End. S. 510.